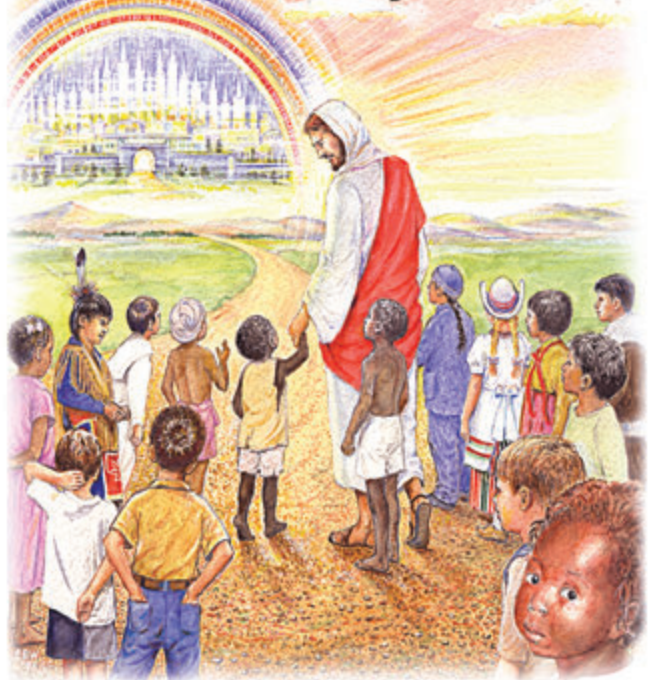

Nsan n̄un c̄ān unil Unimboti ceeyee

© 2004, Rose Stair Goodman. Cover art, Edwin B Wallace. Meryl Esenwein, art above and on pages 10, 12, 14, 16, 27, 29, 39, 41, 42, 44, 46, 47, and 48. Selected scriptures taken from Ntcham (Bassar) New Testament, Copyright ©1990 by Biblica, Inc.® Used by permission. All rights reserved worldwide.

UNIMBŌTI DI NÁÁŃ TI-DUULINYAU NEE NÌ TIN KŌKŌ PÉĒ CÁÁ KUFOOUEE

**“Unimbŏti kíí ki nááń kutagbŏŋu nì
kitiŋ ní.”** –Dinyeel 1.1

**“Di sá yii tiwan tin kŏkŏ bí yilpuee nì
tin bí taapuee, tin bi wālee, nì tin baa
wālee, an yaa sá itūun in jīn abeeyee
nì in sá bikpilibeeyeeee an yaa tí sá
in cáá mpŏneeyeeee, Unimbŏti nìn dī
u-Jipŏŋnee pu ní ki nááń tín kŏkŏ”**
–Kooloosi 1.16

**“Ti-Dindaan un nááń kutagbŏŋu nì
kitiŋee n̄ bìiñ ni-pu. Ti-Dindaan di yì
kutagbŏŋu, ama ní ki dū kitiŋ ki tīī
binib.”** –Ilan 115.15, 16

Kitiŋ nìn ŋāñ ní Unimbŏti dūu tīī unil.
Kàañ kitakaldabiki nee, a dàá ká tin nìn
jítèe.

UNIMBOTI DI NÁAÑ-TI

“Ní Unimboti bí yii: ‘Tí náañ unil kí nántìh ti-ba, ú nīn náañ nì ti, kí nīn cáá mpon kitiṅ kọkọ pu.’”

—Dinyeel 1.26

UNIL KPÁNTÌ UNIFOO

“Ti-Dindaan Unimbɔti dū ntam ní ki máń unil, ní ki púfi ɲfām* ki ɲá u-manɲataabuɲyin, ní unil kíń ki cáá ɲfam ki fòotī ki bí.” —Dinyeel 2.7

“Ní ti-Dindaan Unimbɔti bí yii: ‘An kaa ɲāñ unil ń nīn bí u-baba mīñ. M dàá náañ un dàá nīn tútuñ-uee kí ɲàl-u.’ Ní ti-Dindaan Unimbɔti yāntì ɲgeembiim miba dómíń ki cúú unil ní u gèeñ. ɲyunti ɲun u bíí gèeñee ní ti-Dindaan lēē u-takakalkpabil diba ní ki fātì dūu bíiñ. Ti-Dindaan Unimbɔti dū ditakakalkpabil din u lēē unil nee ní ki dūu máń unimpu ní ki cáañ-u unilee cee.” —Dinyeel 2.18, 21, 22

*Unifoo taapu di sá yii unil ń nīn bí laaba talku.

ADAM NÌ AWA YĪNTIÑ UNIMBŌTI

Taa péē máàn kí pīfī Sitaan nyoko.

“Ní ti-Dindaan Unimbɔti dū unil ki kāaṅ Eedeēn kpaabun ú nīn kù-bu kí nīn kpèé-bu. Ní ti-Dindaan Unimbɔti síiṅ unil mara nee yii: ‘A ṅūṅ kí ṅmó isufi in yú bukpaanee kɔkɔ biliṅ, ama busubu bun bil a yaa ṅmó a dàá béé tiṅan nì tikpitilee ní á taa ṅmó. Daliṅkin a yaa ṅmó busubu gbanti bilee, a dàá kpú ní.’ ”

—Dinyeel 2.15-17

**UKOObU UN BI GÍTĪ YĪ SITAANEE
KPÁKĀN UNIMBŌTI NĪN SÒŌŪ PU KI
SĪĪNĒE NĪ KI MŌNTĪ**

“Niinee ní ukoobu bí unimpu yii: ‘Kaa sá mīṅ, naa làá kpú.’ Unimpu mun ká yii busubuee bil ṅāṅ diṅmɔl ki cáá nnimbítaataam ki lafun máaṅ kí ṅúbití unil nimbiliṅ, ní u kītì ki ṅmó. U-cal bí u-cee ní u tīī u mun ní u ṅmó.’ ”

—Dinyeel 3.4, 6

ADAM NÌ AWA KAA TI ŋŪN KÍ NĪN BÍ UNIMBŌTI KPAABUN

“Niinee ní ti-Dindaan Unimbŏti jìñ-u Eedeen kpaabun ú cù kí nīn kù kitiŋ kin pu bi lēē ki mán-uee. U jìñ unil mimmee ní ki cáán Keerubimbi ki yóon bukpaayee nyɔkɔpu ŋwìin nyalaŋki pú, ní kijiki fīntí ŋŋmi ŋmóò làkà laka dimaŋfal subu saŋŋu pu ki cí-ŋu.”

—Dinyeel 3.23, 24

AN NÌN SÁ KUNIMBAAU WIIŋŋU NÍ KI TĪĪ NISAAL ŋYUNTI ŋUN NÍ ADAM NÌ AWA ŋÁ IKPITEE

“Unibaanti Adam pu ní ikpiti dī ki
kónní duulnyan, ní ikpitee cáán
ŋkúm, ní báà ŋma kúù, kun puee báà
ŋma ŋá ikpiti.” —Room 5.12

Á téetí tibcti nee pu

Bi màĩ unil kamaa ikpiti ní, ní ŋwiin
ŋubo bí ú kpú, kun puee ikpiti di cáán
ŋkúm (Gítĩ kàaŋ Room 5.12.)

UNIMBOTI DI BÓNTÌ NSAN ñUN KÍ FĪ-TEE DI SÁ U DŪ U-JIPƆƆMBAABIL KI TÚNNÍ

“U dàá màal kibininjabiki ní á dāá
pō-kì diyindi yii Yeesu, kun puee ùn
di dàá dāá fī u-niboolii bi-kpitiin.”

—Maatiu 1.21

Kí ñmā kí fōō binib bimbimee, Unimbotti
jipƆƆn dómín kii bi nín péē màal unil puee ní.

“Di sá yii Unimbotti bimbim kọkọ bí
Kriisitoo wuntin.”

—Kooloosi 2.9

YEESU SÁ UNIMBŌTI NÍ, NÍ KI CÁÁ UNIL BIMBIM

“Kí wàatī Unimbŏti n̄ náań duulnyee, ubŏ n̄n bí bi yî-u Dinyɔɔbundi ní ki bí Unimbŏti cee, ní ki sá Unimbŏti. Dinyɔɔbundee kpántì unil ki kǎì [ki kó] ti-kansikin”

–Jaan 1.1, 14

“Tin bí nee kɔkɔ bāań ki ŋá kii ti-Dindaan n̄n yāntì u-bɔnaatiliu sòoń miŋyee ní yii: ‘Usapɔɔn un kaa nyí uninjee dàá cáá dipool kí màal kibininjabiki, bi dàá p̄-kì diyindi yii Eemanuyeel.’ (Eemanuyeel taapu di sá yii: Unimbŏti bí ti-cee).”

–Maatiu 1.22, 23

“Bi màl-ti kibiki kiba, bi tī-ti kibininjabiki kiba; u làá dāá fōō ubŏti pɔŋɔ. Bi làá n̄n yî-u yii Maamaaci Saŋkiliu, Unimbŏti Mpɔŋkɔdaan, Taliku Baatiu, ŋgbansɔŋfi Bɔtibil.”

–Eesayi 9.6

YEESU KRIISITOO, TIMBI SARAAMONTIU

“Timbi kəkə puee, Unimbɔti yānti Kriisitoo un kaa nǎ ikpiti ki kée fōō timbi kpitii, an nín dàá nǎ pu, u-puee tí kpántí deededambi Unimbɔti nimiinee.” –Koranti 2 5.21

“Waa nǎ ikpiti báà iba, baa gbìl u-nyəkən nnyimən nubo.” –Piyeer 1 2.22

Unil kaa nūn kí nǎ saraa ubo ú nīn sá UMONTI kí n̄mā kí pítí ikpiti.

“Kun puee inajaa nì inɔjaa fatikuu kaa nūn kí lēē ikpiti jaanjaan.” –Eebru 10.4

Yeesu di sá Unimbɔti pibil. **“Kutaa wúntèe ní Jaan ká Yeesu dòn n̄ u-cee, ní u bí yii: ‘Kpèèmaan, Unimbɔti pibil din lèekī binib kəkə kipitiiyee dee!’ ”** –Jaan 1.29

YEESU DŪ U-BA KI TÎ KÍ FÎ-TI

Bi nìn dū Yeesu ki kpáá ndɔpuntikaa pu kun puee binikpitib nìn ná-u. Ama u-kúm gbantee nìn sá Unimbɔti nín bónti pu ki síiñee ní. Yeesu di kíkí ki dū u-ba ki tī kíkí fī man nì sii kíkí nyāntí-ti ti-kpitiin.

Yeesu bí yii: “**Uɔ kaa nūn kíkí tìl man manfal, see man m-ba di là ní kíkí dū-dì kíkí tī. M nūn kíkí dū-dì kíkí tī, ki nūn kíkí fàtí fōō-dì mun.**” —Jaana 10.18

UNIMBŌTI PIBIL FATIKUU DI DÁ-TI KI LÎ

“... An kaa sá tiwan tin bííl kii animilee àá kii sindaariyee ní u dū ki nyánti-ni [dá-ni ki lî], Ama an sá nì Kriisitoo fatikuu un jítiñ tikɔkɔ nì tikɔkɔee ní u dū ki nyánti-ni. Kriisitoo di sá kii dipibimontiil din pu baa Kāntí tikpitil tiba nì tibe.” —Piyeer 1 1.18, 19

SARAABI BIBA KAA TI BÍ KI NŪN KÍ PÍTÍ IKPITI

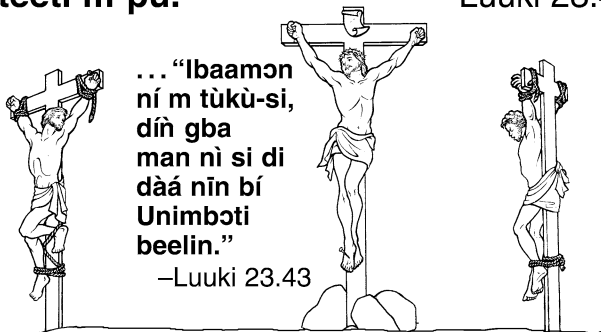
“... U nín dū u-ba ki náj saraa diba pu ki kúnti saraabee pu, u-saraauee di fínti ti-kpitii [náj-ti circir].” —Eebru 10.10

“U nín kpîyee, ní u-fatikuu yāntì ti kpántì deedeedambi Unimboti nimiin. Kin, an dàá ñá mana ní kɔ̀kɔ̀nnee waa làá ñmā kí fīi-ti tí taa kó Unimboti ñuulin?”

—Room 5.9

...“A yaa láā gítìń kí jì dibeelee á dāá téetí m-pu.”

—Luuki 23.42

... “Ibaamɔn ní m tükù-si, dìn gba man nì si di dàá nìn bí Unimboti beelin.”

—Luuki 23.43

Unaayuu nee ùn fōō Yeesu ki kíí ní ki ká difiil.

Unaayuu nee ùn kaa fōō Yeesu ki kíí, mìn puee waa ká difiil.

“... ñyunti ñun ti dáá sá binikpitibee [kaa to Unimbotee], Kriisitoo kpî ti-pu.”

—Room 5.8

BIN KƆKƆ DI FŌŌ UNIM- BƆTI JIPƆƆN KI KÍÍYEE CÁÁ DIMANƆFAL

“Kun puee Unimbɔti néesn kitiŋ pu nib kɔkɔ tikpil, mìn pu ní u dū u-Jipɔmbaabil ki tīi, an nín dàá ŋá pu un sá kamaa yaa fōō-u ki kííyee n̄ taa kpú, ama ú ká mmanɔfafɔkɔn ŋun kaa cáá dikuntilee.”

—Jaan 3.16

“Di sá yii u nyánti-ti* dibɔmbɔn-di pɔŋŋun ki cáán-ti [ki dū-ti ki kɔ̀n] u-Jipɔnneenkaau beel poon. U-Jipɔɔnee di yānti Unimbɔti fīi-ti ki līi, ki dū ti-kpitii ki pú-ti.”

—Kooloosi 1.13, 14

*U fīi-ti ki līi taapu di sá yii u fātii dá-ti.

“U FĪKITÌ!”

**“Ní Unimbōti tūunḡuee bí
binimpoobee yii: ‘Nimbi taa
fàḡkìmaan! M nyí yii ni nyàab
Yeesu un bi kpáá ndɔpuntikaa
puee ní. Waa bí doo, u fīkitì, kii u
nín nìn péē lī puee. Dāañ kí
kpèèmaan laakin u nìn dōee’ ”**

—Maatiu 28.5, 6

YEESU NYÁÑ DITAŊKPIILIN

“Man di sá un bí dimaŋfalinee; m nìn kpî, ama kɔŋkɔnnee m kíñ ki bí dimaŋfalin kí nīn cá jaanjaan; man di ηúb ηkúm nì ditaŋkpiil pɔŋηu.”

—Dileedakal 1.18

“... Kun puee m bí dimaŋfalin, mīñ ní ni mun dàá nīn bí dimaŋfalin.”

—Jaan 14.19

Kriisitoo nīn jín ηkúm pu dinyandi ki ηúb mi-pɔŋηuee puee, taa ti máaη kí nīn fàŋkī ηkúm.

“Ŋyunti ηun ní m yaa fàŋkée, sii pu ní m máká.”

—Ilan 56.3

(A yaa kpēē kutakaldafaau 46 a dàá ká Unimbɔti pooni.)

YEESU ŊŪN KÍ FĪ-SI NÍ KI BĪ MÈÉ KI TÌ-SI

“Ama Kriisitoo ún péē bí ní jaanjaan, ... an pu ní u ŋŪn kí fī bin dī u-pu ki nyàab Unimbɔtee an kɔkɔ pu, kun puee u péē bí ní, waa sá un kúyee, ní ki mèé [ki gbàam] Unimbɔti bi-pu.”

SII NÌ MAN ḡŪN KÍ KÁ DIMANƆFAL DIN KAA

Nsan ḡulḡu ní A dī ní?

Yeesu Kriisitoo di sá NSAN ḡun càn unil Unimbḡti cee dimanƆfal din kaa kúntée ni.

(Sitaan) di sá nsan ḡun càn unil jaanjaan KÚM poonee.

Kibininjabiki nee lēē dileemḡntiil din càn unil dimanƆfal din kaa kúntée ni.

SII DÀÁ LĒĒ LA?

“...Ní lēēmaan dín un ni là kí nīn nóóyee.” —Joosuwa 24.15

“...Ama ní lēē dimañfal, án nín dàá ñá pu ní ni nì ni-naantiibi nīn bí dimañfalinee.”
—Diteetil 30.19

YEESU DI SÁ NSAN ÑUN CÁN UNIL DIMAÑFAL DIN KAA KÚNTÉE NI

“Baa ñūn kí dī ubo pu kí ká difiil see Yeesu baba pu, kun puee taapu doo Unimboti kaa ti tī ufiil ubo un pu timbi binib máan kí dī kí ká difiilee, see Yeesu pu.”

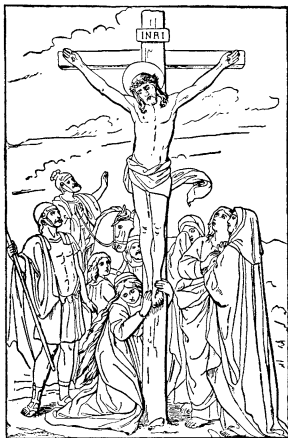
—Atuun 4.12

“Man baba ní m-baba di sá ni-Dindaan, ufiil ubo kaa ti bí laaba ki kútì man pu.” —Eesayi 43.11

BA PU NÍ TI YAA LÀ KÍ KÁ DIMANƆFAL DIN KAA CÁÁ DIKUNTILEE, AN MÁAÑ TÍ LĒĒ YEESU NÍ?

1. *An sá Kriisitoo di dómiñ.*

“... Mamee m dómiñ í ká dimanƆfal
ní....” —Jaan 10.10

2. *An sá Yeesu di néeñ-ti ní ki kpî ti-pu.*

“... Unimboti
Jipɔɔn... di néeñ-
mi ki dū u-ba ki
tīī man pu.”

—Gaalaati 2.20

Yeesu gíìn u-ba
tiwun nì fatiku kii
timbee, “**Mbiyaamu
gbantee nín sá**

binib tiwun nì fatiku puee ní Yeesu gíìn u-ba tiwun nì fatiku kii bìn nín bí puee. U ná mín kí ñmā kí kpú, u-kúmee ñ nàañ Sitaan un ñúb ñkúm pɔŋŋuee, kí nyāntí bi nín péē màl bin bi bí kuyunju poon kun puee bi fàŋkí ñkúmee.” –Eebru 2.14, 15

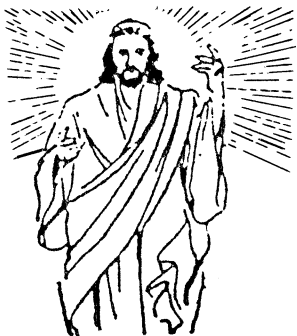
3. Yeesu fatikuu baba di sá ti-kpitii nyɔkɔŋu.

“... Fatiku di yāntī unil ñ ká u-kpitii pōtam” –Akoobil 17.11

“Ama ti yaa dī ñwalfi saŋju kii Unimbɔti u-ba nín sá ñwalfi puee, niinee ní ti nì ti-nabiyaamu ñáañ ubaanti, ní u-Jipɔɔn Yeesu fatikuu fíntí ti-pɔbiling circir ki lèekī ti-kpitii kɔkɔ.” –Jaan 1 1.7

“ U-Jipɔɔnee di yāntì Unimbɔti fī-ti ki lû, ki dū ti-kpitii ki pú-ti.” –Kooloosi 1.14

4. An sá Kriisitoo di fíkìtì ditanjpiilin.

**“Ti nyí yii,
Kriisitoo nín kpî
ki fātìi fíkìtèe,
waa ti bí kí kpú
ḡwiin dal, ḡkúm
kaa ti cáá u-pu
mpɔn.” –Room 6.9**

**“Ún di kpî ti-kɔkɔ pu an nín dàá
ḡá pu bin bí dimanjfalinee n̄ taa níñ
bí ki tīi bi-ba, ama bí n̄n bí ki tīi un
kpî ki fíkìtì bi-puee.” –Kɔranti 2 5.15**

**Yeesu bí yii: “An kìn fiii duulnya
nib kaa làá ti ká-mi, ama nimbi dàá
ká-mi, kun puee m bí dimanjfalin,
mìn ní ni mun dàá n̄n bí dimanjfalin.”
–Jaan 14.19**

5. *Ti máań kí nín cáá Kriisitoo Fām ti-ni ní kí dāá fikitī kí nín bí dimańfal din kaa kúntée ni.*

“U nín là puee di sá bí béé tibɔbalkaalee nín cáá kunyaanɲu tikpil ki tī bin kaa sá Juuda yabee puee yii: Kriisitoo bí ni-pɔbilingin ki yàntī ni nyí yii ni dàá dāá jī Unimbɔti nyooti.” –Kooloosi 1.27

“Unimbɔti un fikitī Yeesu Kriisitoo ditańkpiilinee Fām yaa kóò a-nee, Unimbɔti gbanti un fikitī Kriisitoo ditańkpiilinee dàá dāá yàntī u-Fām min kóò a-nee n tī a-wunti tin kúyee dimańfal.” –Room 8.11

**NYÒKƆFÌ A-BA KÍ KPÈÈ YII
KRIISITOO FĀM BÍ A-NAAA?**

“... Un yaa kaa cáá Kriisitoo Fāmee, kaa sá u-yɔu.” –Room 8.9

YEESU NÉENÍ MBIYAAMU KOKO

**“Niinee ní u fōō mbiyaamuee ní
ki dū u-ηalii ki páan mu-pu ní ki
mēē Unimboti n̄ bìiñ mu-boon.”**

—Maarki 10.16

**“Yeesu néeñ-mi, di sá yii Unimboti
nyoobundi ti tükù-mi yii u néeñ-mi.”**

**“Ní Yeesu yíń-mu, ní ki bí yii:
‘Yàntìmaan mbiyaawaamu ń dāāñ
m-cee, ní taa pìiñ-mu nsan, kun
puee Unimboti beel sá ki tīi bin
náań nì muee ní.’”** –Luuki 18.16

**“Míń mbaantiim ní ni-Baa un bí
yilpuee kaa là mbiyaamu nee
kansikin báà kiba ń wāŋki [ń nàāñ
àá ń wāŋkì jaanjaan].”** –Maatiu 18.14

Báà un ní a sée àá laakin ní a yaa
kóòyee, Yeesu néeń-si ní ki kpî a-pu.
Yeesu là sii mun ń nīn néeń-u. A ŋūh
kí dākà Yeesu yii a néeń-u ŋyunti ŋun
ní a tó-uee.

**“Ni yaa néeń-mee, níñ ŋúbmaan
m-marab.”** –Jaan 14.15

**“Kibiki tuuŋŋi pu ní bi dù kí béé-
kì...”** –Alaŋkpan 20.11

MANA NÍ A ÆŪN KÍ KÁ NSAN ÆUN CÁN UNIL UNIMBŌTI CEEYEE

1. *A máań kÍ kÍí yii a sá unikpiti* (kpèè kutakaldafaau 7).

“Kun puee báà ñma ñá ikpiti ki dátìñ Unimbŏti nyooti.” –Room 3.23

2. *Dī Yeesu Kriisitoo pu kÍ dāāñ Unimbŏti cee.*

“Di sá yii Unimbŏti sá ubaanti, ní ugbaamil un yú timbi binib nì Unimbŏti kansikinee mun sá ubaanti, ún di sá Yeesu Kriisitoo un kpántì unilee.”

–Tiimootee 1 2.5

“An pu ní u [Yeesu] ñūn kÍ fīī bin dī u-pu ki nyàab Unimbŏtee an kəkə pu, kun puee u péē bí ní, waa sá un kúyēe, ní ki mēē Unimbŏti bi-pu.” –Eebru 7.25

Yeesu bí yii: “...Un di yaa dómín m-ceeyee, maa làá fá udaan.” –Jaan 6.37

3. *Á kpántí a-ba.*

(Á kpántí a-ba dákà yii “án nīn wù-si a nín ñá ikpítee ní kí taa ti ñá ikpiti gbanti.”)

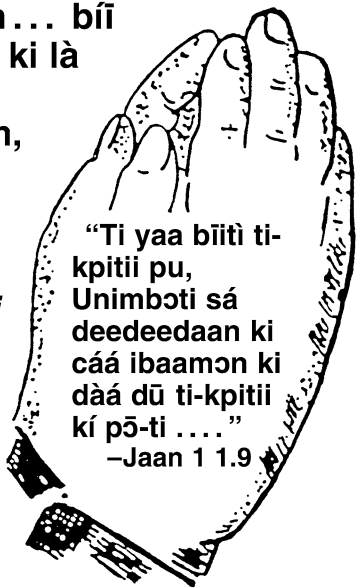
“Mín puee, fámaan ni-kpitii kí gítímaan Unimbóti cee kí wàatī ní ú kpìtī ni-kpitii kòkò.” –Atuun 3.19

“...Ti-Dindaan... bíi jīn ni-pu kimótii ki là yii báà ñma ñ kpántí u-bimbim, báà ubò ñ taa wāṅkì ní.”

–Piyeer 2 3.9

4. *Bìitī a-kpitii pu kí tükù Yeesu.*

(Á bìitī a-kpitii pu taapu sá yii “á sòòn a-kpitii pu àá á kífí yii á ñá ikpiti gbanti.”)

“Ti yaa bíitī ti-kpitii pu, Unimbóti sá deedeedaan ki cáá ibaamón ki dàá dū ti-kpitii kí pō-ti”

–Jaan 1 1.9

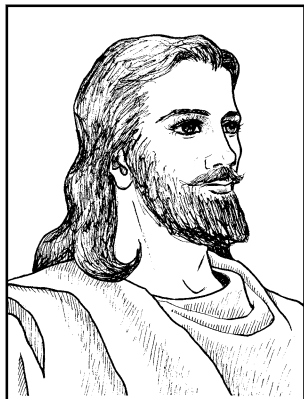
Á ñmà Jaan 1 1:9 un k̄ā ñjal ñun bí
mèé ki bí kutakaldafaau 25 puee iloon
in bí taapu nee pu.

5. *Dū a-kpitii kí fá.*

(Á dū a-kpitii kí fá dākà yii “a fātì a-boon
ki tīi-i àá a cāntì-i.”)

**“An kaa bú tí un bìintí u-kpitii puee,
ama un bìití u-kpitii pu ki fééń-íee di
kāntí disaasol.”** –Alanƙpan 28.13

**“Fātì a-boon kí tīi ikpiti kí ñá
tiñan....”** –Ilan 37.27

6. Fōō Yeesu Kriisitoo kí kíí.

“A yaa lī binib cee yii Yeesu sá a-Dindaan ki yaa fōō ki kíí a-pɔ́bilin yii Unimbɔ́ti fíkítì-u ditanjkiilinee, a dàá ká difiil.”

–Room 10.9

“Di sá yii Unimbɔ́ti ɲanti pu nì ni nín fōō Kriisitoo ki kííyee pu ní ni ká difiil. Difiil gbantee, naa ɲá tiba ní ki ká-dì, u pú-ni-dì faalaa ní. An kaa tí sá ditundi pu, ní ubɔ́ ń nīn cáā gá u-bindi.”

–Efeesi 2.8, 9

“... Fōō ti-Dindaan Yeesu kí kíí, a dàá ká difiil, sii nì a-dicaŋku kɔ́kɔ́.”

–Atuun 16.31

7. Á fōō Yeesu Kriisitoo ú nīn kīn kī bí a-pōbilin nī a-manfalin.

Kun péē sá á ηée di sá á pītī a-pōbil ní kī yīn Yeesu ú dāān kī kó.

Yeesu bí yīi: “**Á pīlfi, m yú kipunyokō pu kī ηāān gaafalaa; un yaa gbīl m-nyokō pu ní kī pītī-mee, m dàá kó udaan cee ní man nī u n kpāfi kī jī.**”

—Dileedakal 3.20

“**Ama bin kōkō fōō-u kī gbīl kī tīn-uee, u yānti bidambi kpānti Unimbōti biyaamu.**”

—Jaan 1.12

ŋWIMMEEM MIN TÚTUŊ UNIL Ú MÈÈYEE

A yaa kaa láá péē mēē ki ká ní ki là bí
tútuŋ-si á ŋmā kí mēēyee, á nóó
ŋwimmeem min bí nee:

**M-Dindaan Yeesu,
M jáám-si a nín
kpî ndɔpuntikaa
pu ki fōō m-
kpitiiyee. An wūñ-
mi atunƙpiti ŋin
kɔkɔ m ŋée pu. M
gbàám-si, dāāñ kí
kó m-pɔbilin kí nīn
kīn ki kóò di-ni
baabadal. M máká
a-pu yii a dàá fíntí
m-pɔbil n̄ ŋāŋkí
dā́ndan. Níñ kīn ki
sá man Fiiliu nì
man Dindaan.**

A-yindi pu ní m mēē. Ameen.

YEESU YAA BÍ A-PŌBILINEE, A CÁÁ DIMAŊFAL DIN KAA CÁÁ DIKUNTILEE

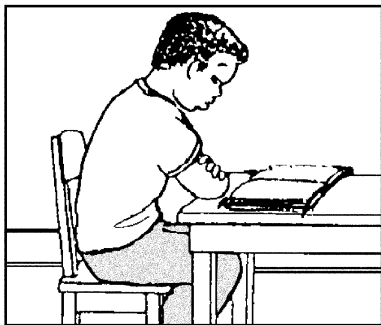
“Unimbɔti . . . tīi-ti dimaŋfal din kaa cáá dikuntilee. Dimaŋfal gbanti bí u-Jipɔɔn cee ní. Un yaa fōō u-Jipɔɔnee cáá dimaŋfal” —Jaan 1 5.11, 12

“ . . . Un yaa pílfɪ m-bɔti ki fōō un túnní-mee ki kíiyee kántí dimaŋfal din kaa cáá dikuntilee” —Jaan 5.24

A yaa kp̄i, a dàá n̄in bí ti-Dindaan cee (Koranti 2 5.8). “ . . . **Kriisitoo bí ni-pɔbilingin ki yànti ni nyí yii ni dàá dāá jī Unimbɔti nyooti**” (Kooloosi 1.27).

A yaa mēē Yeesu ú dū a-kpitii kí pō-si, ní ki fōō-u ki kíí yii u kpántì a-fiiliuee, á ŋmà a-yindi taapu doo:

MANA NÍ A ȠŪN KÍ NĪN NÓÓ YEESU KÍ NĪN CÁ JAANJAAN NÍ

Kààn biyakatikaabi nee Unimbɔti takaldau poon (Unimbɔti Nyɔɔbundi poon) baabadal ní kí cúú biyakatikaabi bin tútuñ-see kí kpāafi a-pɔbilin. (Biyakatikaabi tikpil bí kitakaldabiki nee poon).

“Unimbɔti di yāntì bi Ƞmāñ tibɔti gbanti kɔkɔ ki sá bí dūú dākà binib n bée ibaamɔn [in a fōō ki kííyee], kí dākà unil yìntitam, kí kpòotì-u, kí dākà unil n bée deedee bimbim.” –Tiimootee 2 3.16

NÍÑ SÒÒN NÌ YEESU ŊWIMMEEMIN ŊYUNTI KAMAA

Jāam̄ Yeesu atunnyaan ŋin ní u ŋá ki tī-si a-manfal wiini poonee. *Nyōŋki-u* tin u ŋá ki tī-see pu nì u nín fīi a-naŋkee. *Mèè tin kòkò páb-see pu.* Mèè Yeesu yindi pu.

“Ti cáá dipɔbil kí cù u-cee, di sá yii ti yaa mēē-u tiba ní an yaa sá min ní u lèe, u dàá pīfiñ-ti.” —Jaan 1 5.14

“An wiinŋu gbantee, naa dāa gítī bàlfī-mi tiba nì tiba pu. Ibaamɔn, ibaamɔn ní m sòòn nì ni, tin kòkò ni yaa mēē m-Baa m-yindi puee, u dàá tī-ni kudɔŋu.” —Jaan 16.23

“... Kí nīn mèé ki tīimaan tɔb....” —Jaaki 5.16

“... Ní... nīn mèé Unimbɔti ki tī bin sàantí-nee.” —Maatiu 5.44

ŊWIMMEEM MIN YEESU DÀKĀ U-BOONOLIIBEE

(Uboonool sá unil un di nóó Yeesuee ní.)

Yeesu dākā u-boonooliibi bi nín máaṅ
kí mēè puee yii:

“... **Ti-Baa un bí yilpuee, yàntī bí
béé yii a sá Unimbōti circirdaan, kí
yàntī a-beel n̄ dāān, bí ṅá a nín là
puee taapu doo kii bi nín ṅáaṅ
yilpu puee, kí pō-ti dīn jikaati. Kí dū
ti-kpitii in ti yīntiṅ-see kí pō-ti kii ti
mun nín cáá bin yīntiṅ-tee kpitii ki
pūn-bi puee. Kí taa pō mpaan
Sitaan n̄ kīil-ti, ama á nyàntí-ti u-
ṅaan. [Kun puee sii di yì dibeel nì
mpon nì tinyool kí nīn cá jaanjaan.
Ameen’ .]**”

—Maatiu 6.9-13

A máaṅ kí cúú ṅwimmeem nee kí ṅá a-
yilin. Fookiidambi mēé ṅwimmem nee ní
mpon dicilpu.

UNIMBOTI MARAB SAALAYEE DÀKÀ-TI TI NÍN MÁAÑ KÍ NĪN BÍ PUEE

(Disaṅkindi ayil 20)

*Binaa bin sá bipeepeekaabee sòòn
nì ti ti nín máaṅ kí nīn nées Unimboti
puee.*

1. “Á taa nīn cáá diwaal diba ki kútì man pu.”
2. “Á taa móó diwaal diba kí nántiṅn tìba...; á taa gbàaṅ awaa gbanti nimbiin ní kaa nín jáaṅ-ṅi.”
3. “Á taa nīn yì ti-Dindaan a-Nimbōtiu yindi fám fam.”
4. “Á nīn tó ṅwiṅṅunṅfikaa ṅú nīn sá circir wiṅṅu ki tī-si.”

*Biluu bin lúnkèè sòòn nì ti ti nín
máaṅ kí nīn nées ti-nijuti puee.*

MARAB SAALAA YEE (BÌN DI BÌÌ NÌKÌ)

5. “Á nīn tó a-baa nì a-na.”
6. “Á taa kpò unil.”
7. “Á taa ñá tilaakpaal.” (Tilaakpaal sá uninja yaa nyán u-nimpuu boon àá unimpu yaa nyán u-cal boonee ní.)
8. “Á taa yò.”
9. “Á taa lēē a-juti pu nnyimɔn seelau.”
10. “Á taa níñ cáá a-juti wanti pu nnimbitaataam.”

**TI YAA TÓ UNIMBOTEE, TI YAA
MĒĒ-U TIBEE SEE TÍ KÁ KUDŌŊU**

“Báà tin sá kamaa ní a yaa mēē-
uee u dàá tī-si kudŏŋu, kun puee a
kpáafí u-marab ki ñáań min fáatì-
uee.”

—Jaan 1 3.22

MARAB BILI BIN SÁ BIKPAŃKPAŃKPAAMBEE

Dineendi din a cáá Unimbɔti puee

1. “Ní Yeesu kíí-u yii: ‘Á nīn nēeń a-Dindaan a-Nimbɔtiu nì a-pɔbil kɔkɔ, nì a-fām kɔkɔ, nì a-landɔkɔŋu kɔkɔ.’ Mara un sá ukpaan ki līyee dee.”
—Maatiu 22.37, 38

Dineendi din a cáá a-nijuti puee

2. “Ní maraliliiti un páb kii upeepeekaayee sèé: ‘Á nīn nēeń a-nijuti kii sisi a-bee’ ”. —Maatiu 22.39

Marab saalaayee kɔkɔee (titakaldafaal 34 nì 35) bí marab bili bin sá bikpaŃkpaŃkpaambi nee ni ní.

DINEENDI DI JÍTIÑ TIKOKO

“Diyil din sòòn dineendi pu tikpilee”

(Koranti 1 13.1-8, 13)

¹Báà m yaa sòòn isooncaan, binib nì itūun sooni, ní kaa cáá dineendee, tin m sòònee sá fam ní kii dawula àá diwankilindi nín sūn pu fam an kaa cáá taapuee ní. ²M ηūn kí fōō dipōl kí nīn nàatī Unimbōti nyōōbundi, ki ηūn kí nīn cáá dinyil kōkō nì di-nyōkōm kí béé tin kōkō bí dibalinee, kí nīn cáá fookii tiṅan án nīn kpìkitī ajoin, mìn kōkōee m yaa kaa cáá dineendee, m sá fam ní. ³Báà m yaa dū tiwan tin m cááyee kōkō ki yākatì bifalaadambi ki yaa dū m-ba gba ki tīi bi wūn, ama ní kaa cáá dineendee, tin kōkō m ηée sá fam ní maa cáá ipaati. ⁴Un cáá dineendee cáá kimōtii ní ki cáá tiniti, waa cáá nnimi-taataam, kaa dākà u-ba, kaa cáá

dilambil. ⁵Un cáá dineendee kaa
ŋáań min kaa kítèe, kaa cáá
ikummunti, kaa cáá diŋuul, kaa díkì
unil pu. ⁶Tin kaa bí deedeeyee kaa
tìi un cáá dineendee dipɔɔpindi,
see tin bí deedeeyee. ⁷Ū̀n pū̀n binib
yìntitam kəkə ní, ki cáá fookii nì
dimákal, nì kimɔ̀tii ŋyunti kamaa.

⁸Unimbɔ̀ti nyɔɔbundi nàatitam dàá
dāá gbèèñ, isooncaan sòontam dàá
dāá gbèèñ, dinyil dàá dāá kúntí
ama dineendi kpá kí kúntí jaanjaan.

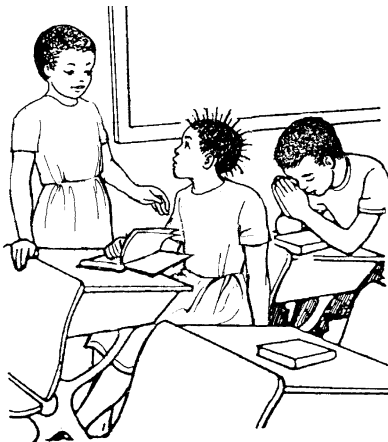
¹³Kɔ̀ŋkɔ̀nnee tiwan tita di bí: fookii,
dimákal nì dineendi, ama tiwan titee
kansikinee dineendi di līi.

UNIMBŌTI SÁ DINEENDI NÍ

“... Di sá yii Unimbɔ̀ti di sá
dineendi; un yaa cáá dineendee,
udaan bí Unimbɔ̀tin, ní Unimbɔ̀ti
mun bí udaan ni.” —Jaan 1 4.16

YEESU LÀ Á SÒÒN U-PU KÍ TÙKÙ BIN KÌNĒE

(mmɔŋkeeee, sukul laŋkeeee, cɔɔci laŋkeeee, laakin kamaa a yaa péē bée)

Yeesu bi yii: . . . “Níñ kùh à-
mɔŋkiŋu a-yab cee kí māafi-bi
min ní ti-Dindaan sún a-saayee nì
tin kɔkɔ u ñá ki tī-see.”

—Maarki 5.19

MIN NÍ A ÆŪN KÍ BÉÉ UNIL UN SÁ UNIMBŌTI BIKI TIŅMAN PU YŌUEE

“Ni yaa néeñ tōbee, niin di dàá dàkà
bàà ņma yii ni lafun sá m-boonnooliibi.”

—Jaani 13.35

“Ama, dibil din Unimbŏti Fām yànti
unil n̄ lònèe di sá dineendi, dipɔɔpindi,
ŋgbansɔŋfi, kimɔti, á n̄n sūn binib saai,
kí n̄n ņáań tiŋan, kí n̄n bí deede, kí n̄n
m̄, kí ņúb a-ba. . . .”

—Gaalaati 5.22, 23

“Di sá yii ni yaa cáá tin ni-jutiibi yīntiñ-
nee ki pūn-bee, ni-Baa un bí yilpuee
dàá dū tin ni mun yīntiñ-uee kí p̄-ni.”

—Maatiu 6.14

7 TIWAN TIN UNIMBŌTI KAA LÈE

“Unil un cáá dibayoondèe nimbikpeenu
n̄ kinyɔkɔ kin m̄ntée n̄ in̄al in kù
maanyiibabee n̄ dipɔbil din dàkafi
ilandɔkɔkpitee n̄ ataa ņin yáb kí s̄n̄ kí
cùú ņá ikpitee n̄ nnyimɔn seeradaanu
un m̄ntí binib ņmee n̄ unil un cāab̄n̄
kujaau nnabiyaamu kansikinee.”

—Alaŋkpan 6.17-19

ŋWUŋGBAN TUUŋŋi

“...Tilaakpaal, tijokondi

[binaacimpombi nì bisapombi nín dɔ̀ nì

tɔ̀b puee], ... diwaatootil, dinyɔ̀ɔ̀jil,

kinán, ... diɲuul, ikummunti, ...

digàntil, nnimidiki, ndanyoon, ...

nì tin kɔ̀kɔ̀ náań nì tibɔ̀ti neeyee

bin ŋáań an bɔ̀ti gbantee kaa dāa kóò

Unimbɔ̀ti beelin.” –Gaalaati 5.19-21

“...Bin dɔ̀ nì bi-ninjajutiibee, nì

binaayub nì nnimitaataandambi”

–Kɔ̀ranti 1 6.9, 10

YÁNTĪ YEESU NÍ GBÉÈN-SI U-FĀM KÍ FÍNTÍ-SI Á NYĀ

“Mín poon ní ni-kańsikin biba nìn

bí. Ama Unimbɔ̀ti fùl-ni ki lēē ni-

kpitii, ki gānti-ni ki yóon [ki ŋá-ni

circir] ní nīn sá u-yab. Ti-Dindaan

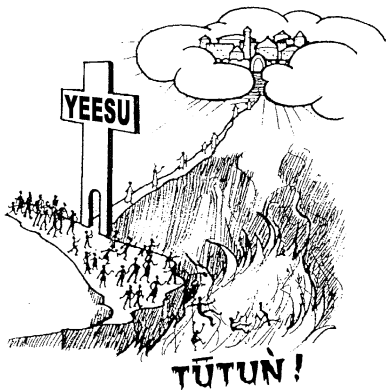
Yeesu Kriisitoo nì Unimbɔ̀ti Fām

puee”

–Kɔ̀ranti 1 6.11

DITAFADAALDI ƆMIƆU LAFUN BÍ

(Kààn Luuki 16.19-26.)

A máan kí bàlfì a-ba yii a lafun fōō Yeesu Kriisitoo ki kííi. A yaa Ɔá mìn, u dàá Ɔmà a-yindi DimanƆal Takaldaun.

“Un kamaa yindi ní baa ká dimanƆal takaldau poonee, bi dù-u kí tō ƆƆmi bookun ní.”

–Dileedakal 20.15

YEESU DI SÁ NSAMBAANTI ŊUN CÁŊ UNIL UNIMBŌTI CEEYEE

“Unimbŏti...tī-ti dimaŋfal din kaa cáá dikuntilee. Dimaŋfal gbanti bí u-Jipŏŋ cee ní.” –Jaan 1 15.11

“Tipaal tin ikpiti pèe di sá ŋkúm, ama tin tin Unimbŏti pūn faalaayee di sá á ŋá ubaanti nì ti-Dindaan Yeesu Kriisitoo kí ká dimaŋfal din kaa cáá dikuntilee.” –Room 6.23

“Un yaa fōō u-Jipŏŋ gbanti ki kíiyee kántí mmaŋfafŏkŏŋ ŋun kaa cáá dikuntilee. Un yî kaa fōō-u ki kíiyee kaa kántí dimaŋfal gbanti. Unimbŏti ŋuul dàá nīn péē dàñ udaan pu ní.” –Jaan 3.36

“Ní Yeesu kí-u yii: ‘Man di sá nshan, ki sá ibaamŏŋ ki sá dimaŋfal. Ubo kaa ŋūn kí dī laaaba kí dāañ m-Baa Unimbŏti cee, see ú dīn man pu.’” –Jaan 14.6

YILPU BEEL LAFUN BÍ NÍ

Dileedakal 21 poonee, Jaan ká kutagbompõõõ nì kitimpõõõ.

“Unimbõti di dàá dāá pítí bi-nyinnyim kòkò, ñkúm dāa gítí kpá, diniminaamandi nì ibiil nì iyaliñki dāa gítí kpá, kun puee duulnyakpiki kpáaà tìn kòkò ki jítì. Ní un kā dibeejal puee bí yii: ‘Kpèèmaan, m fātii ñá tiwan kòkò mpõm . . . ’”

–Dileedakal 21.4, 5

Jaan gítí ká circir Tin̄ki, Jeerusaleem-põõõ nyánní Unimbõti cee doooo yilpu ki sintiñ, “Atañkpee ñin jòm pólpollee ní bi dū ki mán digundi, ní kitiñ ki-ba kòkò sá sindariyamõnti ki wā́ kíkil kii digitilee. Ataņkpee ñin bi dūu

kíí taapu ki nín mán digundee ki tókõñee puee bi dū ataņkpanyaan ñin bí tõbinee ní ki nákañ. . . . ”

–Dileedakal 21.18, 19

YEESU BÚNTÌ KÍ BÓNTÍ MPAAN KÍ TĪĪ BIN KƆKƆ FŌŌ-U KI KÍÍYEE

... “Ni-pɔbiling ń taa bīì. Ní fōō Unimbɔti kí kíí kí fōōmaan ma mun kí kíí. Ikoonkoon tikpil bí m-Baa dumpu, m dàá cù kí bóntí-i kí yóoń-ni. I yaa kaa bàà bí tinman, m bàà tükù kí cántí-ni. M yaa cūti ki bónti ipaan gbantee, ní m gítín kí yòoń-ni, an nín dàá ńá pu laakin m dàá nīn bée, ni mun ń nīn bí m-cee niinee.”

—Jaana 14.1-3

DŪ TIBƆMƆNTIIL NEE KÍ TŪKŪ BIN KÍÑEE

Yeesu bí yii: ... “Cùmaan kitiŋ janŋi kəkəwoooo kí sòò ń tibɔmɔntiil nee kí tīī kunibuluu kamaa!”—Maarki 16.15

“... Ucinfiti di fòol binib.”

—Alaŋkpan 11.30

UNIMBOTI NÍN PŌON U-BIYAAMU IPOON IŊYEE

“... Maa làá dū-si kí fá mìn jaanjaan.”
—Eebru 13.5

“Di sá yii u làá dū-si kí ηúbiñ u-
tūuni ní í nīn cí-si laakin kamaa ní a
yaa céé.” —Ilan 91.11

“... Mìn ní ubo kaa ηūñ
kí fōo tiba m-Baa ŋaan.”
—Jaan 10.29

“... Ní nīn nyí yii m
bí ni-cee baabadal ali
duulnya kúntitam.”
—Maatiu 28.20

“Á taa fàŋkì falaa un dō ki cí-si a dàá
jēe pu.... Nīñ yú deedee ali a-kúm
dal, m dàá dāá tī-si mmanɣafɔkɔn án
nīn sá-si a-jajil paati.” —Dileedakal 2.10

“Yíín-mi, m dàá kí-si....”
—Jeereemii 33.3

YEESU DÀÁ FÀTÌÍ GÍTIÍN

Bàà ñma làá dāá fikitī ditanḡkpiilin.

“...ḡyunti ḡubo dōoñ ḡun ni bin kōkō dō akaakul poonee dāá dāá ḡbīl u-noon pu kí nyānnée, bin yaa ḡá tiḡanee ḡ fikitī kí ká dimanḡfal, ní bin yaa ḡá ikpatee ḡ fikitī kí kó ibōsoon ni.” –Jaan 5.28, 29

Kriisitoo yab bin kpīyee di dāá péé péé kí fikitī.

“Ní timbi bin dáá kíñ kaa kpīyee mun ḡ yīkì kí kūtì bi-pu ní án yōoñ-ti kutaa pu tí tūḡkì ti-Dindaan atagban ni, ní ti nì ti-Dindaan ḡ nīn kíñ ki bí baabadal.” –Teesaalooniiki 1 4.17

“Ní nīn nyīn ni-ba kí taa gèèñ. Di sá yii naa nyí an yuntiḡu.” –Maarki 13.33

MANA NÍ YEESU DÀÁ DĀĀÑ NÍ?

“Kpèèmaan, u dàá dāá dāāñ atagban māntì ki tú-u, bàá ŋma dàá dāá ká-u....” –Dileedakal 1.7

Níñ nyíñ a-ba nì inyimɔn kriisitoobi nì inyimɔn bonaatiliibi.

“... Ubo yaa tükū-ni yii: ‘Kriisitoo bí doo,’ àá ‘U bín lapu,’ ní taa fōō kí kíí. Mìn puee bi yaa láā tükū-ni yii, m dómín ki bí kupɔɔunee, taa cùmaan. Bi yaa láā tí bí-ni yii, m bí dilɔnlɔkɔlin kudiinaaan, taa fōō kí kíí-maan.”
–Maatiu 24.23, 26

YEESU DÀÁ NYĀNNÍ ATAGBANNI YILPU NÍ KÍ DĀĀÑ MALAA

“... Ní duulnya timbuliŋ kɔkɔ n dāa ... ká man Kinibiki n páanní yilpu atagban ni nì mɔn nì tinyool....”

–Maatiu 24.30

UPIKPAAL LANŊU

(Ilan 23)

¹Ti-Dindaan di sá m-kpaaliu, an pu ní báà tiba kaa lóotí-mi. ²U yànti m dò kumɔsɔŋu caŋin, ní ki cáh-mi mbùn ŋun poon nnyim sòm fífilee. ³U pònti m-pɔŋŋu; u kpòotí-mi ki tàkantí nsan ŋun téeñee poon, u-yindi pu ní u ŋáań míh.

⁴Báà m yaa còom̄ ŋkúm tantakal poonaa, maa fàŋkí tiba, kun puee, sii ti-Dindaan, a bí m-cee. Ndo ŋun a cáā kpàá-mee di kpòotí-mi, ní a-kpandɔŋu tíkí-mi. ⁵M-nannanliibi nimbiin ní a bóntí jijaal jinti kí tīi-mi; a yàanti m-yil pu talaalu kí ŋá-mi atúuu, ní kí gbéeñ m-kɔŋkɔnnyɔkaau án fá.

⁶Ibaamɔn, a-ŋanti nì a-neendi dàá nīn péē bí m-cee ní m-manfal wiini kɔkɔ poon; ní m̄ nīn kóò sii ti-Dindaan diikun kí nīn cá jaanjaan.

Published in numerous languages as God supplies funds in answer to prayer. If you would like more copies for prayerful distribution, write in English. Specify which language(s) you need and how many booklets.

World Missionary Press, Inc.
P.O. Box 120
New Paris, IN 46553-0120 USA

Kitakaldabiki nee sá faalaa ní, baa nyáfi-kì

Read booklets online or by App
www.wmp-readonline.org